

पंतप्रधान कृषी सिंचन योजनेतर्गत वेगवर्धित लाभ सिंचन योजनेतील (PMKSY-AIBP) राज्यातील २६ बांधकामाधीन प्रकल्पांच्या वाढीव किंमतीसाठी तसेच पंतप्रधान कृषी सिंचन अंतर्गत Har Khet Ko Pani (PMKSY-HKKP) मधील लाभक्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत २२ प्रकल्पांसाठी नाबार्ड कडून कर्ज घेण्यास मंजूरी देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक : पीएलएन-२०१६/प्र.क्र.३८०/निवस-१

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक- २८ डिसेंबर, २०१८

संदर्भ - १) शासन निर्णय क्रमांक- पीएलएन-२०१६/(३६५/२०१६)/निवस-१ दि.२९.११.२०१६

२) शासन निर्णय क्रमांक- नाबार्ड-२०१६/प्र.क्र.५७/अर्थबळ दि.२८.१२.२०१६

प्रस्तावना:-

सन २०१६-१७ च्या केंद्रीय अर्थसंकल्पीय भाषणात सूचित केल्यानुसार देशातील वेगवर्धित सिंचन लाभ योजनेतील ९९ बांधकामाधीन सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी केंद्र शासनाने दीर्घ मुदतीचा पाटबंधारे निधी(Long Term Irrigation Fund) निर्माण करून त्याद्वारे बांधकामाधीन सिंचन प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी आवश्यक निधी स्रोत निर्माण करण्याचा निर्णय घेतला.त्यानुसार केंद्रीय मंत्रीमंडळाच्या दि.२६ जुलै,२०१६ च्या बैठकीत देशातील ९९ प्रकल्पांपैकी महाराष्ट्रातील २६ बांधकामाधीन प्रकल्पांचा प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेत समावेश करण्यात आला आहे. सदर २६ प्रकल्प डिसेंबर,२०१९ पर्यंत पूर्ण करावयाचे असून त्यासाठी केंद्र शासनाकडून केंद्रीय हिश्यापोटी रु.३८३०.१२ कोटी इतके केंद्रीय सहाय्य मिळणार आहे. राज्य शासनास सदर प्रकल्प पूर्ण करण्यासाठी राज्य शासनाच्या हिश्याची रक्कम रु.१२७७३.४४ कोटी नाबार्ड कडून दीर्घकालीन व सवलतीच्या दरात (१५ वर्षमुदतीचे व ६ टक्के व्याज दराने) कर्जाच्या रूपात उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय केंद्रीय मंत्रीमंडळाने घेतला आहे. नाबार्ड कडून कर्ज घेण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला असून त्यानुसार संदर्भ क्रमांक १ अन्वये दि.२९ नोव्हेंबर, २०१६ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. सदर निर्णयानुसार नाबार्ड कडून २३ बांधकामाधीन सिंचन प्रकल्पांसाठी रु.७२४२.७४ कोटी इतके कर्ज उपलब्ध झालेले असून याबाबतचा संदर्भ क्रमांक २ अन्वये दि. २८ डिसेंबर,२०१६ रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आलेला आहे. केंद्र शासनाने दि.१/८/२०१२ रोजी बांधकामाधीन प्रकल्पांच्या उर्वरित किमतीवर २०% वाढ धरून प्रकल्पांची किंमत अंतिम करून त्यानुसार केंद्रीय अर्थसहाय्य निश्चित केले आहे. केंद्रीय अर्थसहाय्य वजा जाता उर्वरीत खर्च राज्य शासनाच्या माध्यमातून करणे अपेक्षित आहे. त्यानंतर प्रकल्पांच्या किमतीत भाववाद, भूसंपादनाच्या किमतीतील वाढ व इतर कारणांमुळे वाढ झालेली आहे. त्यामुळे प्रकल्पांच्या उर्वरित किमतीत झालेल्या वाढीच्या अनुषंगाने नाबार्डकडून वाढीव कर्ज मंजूरी प्राप्त करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

पंतप्रधान कृषी सिंचन अंतर्गत Har Khet Ko Pani (PMKSY-HKKP) मधील लाभक्षेत्र विकास कार्यक्रम या योजनेस दि.१/७/२०१५ रोजी मंजूरी मिळाली असून या योजनेमुळे प्रकल्पावरील निर्मित सिंचन क्षेत्रावर लाभक्षेत्र विकासाचे काम करून शेतक-यांना सिंचनाचा लाभ होणार आहे. त्यामुळे निर्माण सिंचन क्षमता व प्रत्यक्ष सिंचित क्षेत्र यामधील तफावत कमी होणार आहे. या योजनेत २२ प्रकल्पांचा समावेश असून त्यांची एकूण किंमत रु.२१३८.७९ कोटी इतकी असून त्यामध्ये केंद्र शासनाचा हिस्सा रु.११०२.११ कोटी असून राज्य शासनाचा हिस्सा रु.११३६.६८ इतका आहे. राज्य शासनाच्या हिश्याची रक्कम नाबार्ड कडून दीर्घकालीन व सवलतीच्या दरात (१५ वर्षमुदतीचे व ६ टक्के व्याज दराने) कर्ज रूपाने उपलब्ध करून घेण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

दिनांक १.४.२०१२ रोजी प्रधानमंत्री कृषी सिंचन योजनेतर्गत समाविष्ट असलेल्या २६ बांधकामाधीन प्रकल्पांची उर्वरित किंमत रु.१६६०३.५६ एवढी होती. त्यानंतर प्रकल्पांच्या किंमतीत भाववाढ, भूसंपादनाच्या किंमतीतील वाढ व इतर कारणांमुळे वाढ झालेली आहे. केंद्रीय मंत्रीमंडळ टिप्पणीतील परिच्छेद क्र.२.५.१ मध्ये उल्लेखित केल्याप्रमाणे या प्रकल्पांच्या किंमतीला केंद्र शासन Fast Track Proforma Clearance देईल असे स्पष्ट करण्यात आले आहे. त्यानुसार दि.१.४.२०१६ रोजी २६ बांधकामाधीन सिंचन प्रकल्पांची दि.२८.२.२०१८ रोजी उर्वरित वाढीव किंमत रु. २१७५५.०० कोटी इतकी आहे. त्यामुळे या उर्वरित वाढीव किंमतीच्या अनुषंगाने रु.५८४८.१४ कोटी (अक्षरी रुपये पाच हजार आठशे अठ्ठेचाळीस कोटी चौदा लाख फक्त) (रु.१८६२१.५८ कोटी-रु.१२७७३.४४ कोटी) इतके वाढीव कर्ज नाबार्डकडून घेण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

पंतप्रधान कृषी सिंचन अंतर्गत Har Khet Ko Pani (PMKSY-HKKP) मधील लाभक्षेत्र विकास कार्यक्रमांतर्गत २२ प्रकल्पांना नाबार्डकडून दीर्घ मुदतीचा पाटबंधारे निधी (Long Term Irrigation Fund) अंतर्गत राज्य शासनाच्या हिश्याची रक्कम रु. ११३६.६८ कोटी नाबार्ड कडून दीर्घकालीन व सवलतीच्या दरात (१५ वर्षमुदतीचे व ६ टक्के व्याज दराने) कर्ज रूपाने उपलब्ध करून घेण्यास शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

अशाप्रकारे पंतप्रधान कृषी सिंचन अंतर्गत असलेल्या वेगवर्धित सिंचन लाभ प्रकल्पांच्या (PMKSY-AIBP) वाढीव किंमतीनुसार रु.५८४८.१४ कोटी व पंतप्रधान कृषी सिंचन अंतर्गत Har Khet Ko Pani (PMKSY-HKKP) मधील लाभक्षेत्र विकास व पाणी व्यवस्थापन प्रकल्पांसाठी (CADWM) रु.११३६.६८ कोटी असे एकूण रु.६९८४.८२ कोटी (रु.५८४८.१४ कोटी + रु.११३६.६८ कोटी) नाबार्ड कडून कर्ज रूपाने उपलब्ध करून घेण्यास खालील अटीच्या अधिन राहून शासन मंजूरी देण्यात येत आहे.

- १) ज्या प्रयोजनार्थ कर्ज घेण्याचे प्रस्तावित आहे त्याच प्रयोजनार्थ त्याचा वापर करावा.मंजूर कर्जाची रक्कम गरजेनुसार टप्प्यात उचलावी.
- २) सदर कर्जाचा कालावधी कर्ज घेतल्याच्या दिनांकापासून १५ वर्षांचा राहील (३वर्षांच्या अधिस्थगन कालावधीसह)
- ३) व्याज व मुद्दल कर्ज फेडीचा हप्ता वार्षिक असेल व व्याजाची आकारणी त्रैमासिक शिल्लक रक्कमेवर करण्यात येईल.
- ४) कर्जाचा व्याजदर ६ टक्के असेल.
- ५) सदर कर्ज व त्यावरील व्याज याच्या परतफेडीसाठी राज्याच्या अर्थसंकल्पात आवश्यक तरतूद करण्यात येईल व त्याची विहित वेळापत्रकानुसार परतफेड करण्यात येईल.
- ६) सदर कर्ज व त्यावरील व्याज परतफेडीचा खर्च हा भारीत खर्च असेल.
- ७) एखाद्या प्रकल्पाच्या कर्ज रकमेमध्ये बचत किंवा वाढ झाली तरी एकूण रु. १९,७१८.२६ कोटी (रु.१२,७७३.४४ कोटी(मूळ) + रु.६९८४.८२ कोटी(वाढीव)) च्या कर्ज मर्यादेमध्येच प्रकल्पाच्या कर्ज मागणी पत्रात (Loan Application) वित्त विभागाच्या सहमतीने आवश्यक बदल करण्यास अनुमती आहे.

सदर कर्ज ६००३ राज्य शासनाचे देशांतर्गत ऋण या प्रधानशिर्षाखाली जमा करण्यात यावे. याबाबतचे परतफेडीचे तपशील स्वतंत्र आदेशान्वये विहित करण्यात येतील.

हा शासन निर्णय नियोजन विभागाच्या मान्यतेने त्यांचे अनौपचारिक संदर्भ क्र.६७/का.१४३३ दि.१०/९/२०१८ व वित्त विभागाच्या मान्यतेने त्यांचे अनौपचारिक संदर्भ क्र. ५५/२०१८/अर्थबळ दि. २९/१०/२०१८ व मा. मंत्रीमंडळाच्या दि. ११/१२/२०१८ बैठकीच्या निर्णयास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०१८१२२८१५०३५३५४२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(डॉ. संजय बेलसरे)
शासनाचे उप सचिव

प्रत,

- १) मा. राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे सचिव.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे अपर मुख्य सचिव.

- ३) सर्व मा. मंत्री/ मा. राज्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ४) मा. विरोधी पक्ष नेता विधानपरिषद/विधानसभा, विधानभवन, मुंबई यांचे खाजगी सचिव.
- ५) मा. मुख्य सचिव यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहायक.
- ६) सर्व अपर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहायक.
- ७) महालेखाकार कार्यालय, मुंबई / नागपूर
- ८) सर्व कार्यकारी संचालक, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- ९) संचालक, (लेखा व कोषागारे), मुंबई .
- १०) संचालक (सुधारणा), संचालनालय, लेखा व कोषागारे , नवीन प्रशासकीय भवन, ५ वा मजला , मुंबई .
- ११) डेप्युटी जनरल मॅनेजर, राष्ट्रीय कृषि आणि ग्रामिण विकास बँक(नाबार्ड), ५४, वेलेस्ली रोड, पोस्ट बॅग नं.५, शिवाजी नगर, पुणे
- १२) समन्वय अधिकारी, ग्रामिण पायाभूत विकास निधी प्रकल्प तथा मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग, सिंचनसेवा भवन, सिव्हिल लाईन्स, नागपूर
- १३) सर्व मुख्य अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १४) सर्व अधीक्षक अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १५) सर्व कार्यकारी अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १६) सर्व उपविभागीय अभियंता, पाटबंधारे विकास महामंडळ, नागपूर/औरंगाबाद/पुणे/जळगाव/ठाणे.
- १७) निवसं-१ कार्यासन संग्रहार्थ.